

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7Co/2/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5619200785
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kotrčová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5619200785.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kotrčovej a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a Mgr. Františka Dulačku, v spore žalobcov: 1/ R. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. B. XXX, 2/ O. P., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. B. XXX, 3/ J. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. B. XXX, 4/ R. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. B. XXX, 5/ L. A., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. B. XXX, 6/ D. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. B. XXX, 7/ F. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. B. XXX, 8/ F. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. B. XXX, 9/ F. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Q. I. XXXX/X, I. a 10/ E. Y., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. B. XX, žalobcovia právne zastúpení JUDr. Ľubošom Rackom, PhD., advokátom so sídlom L. XX, K. R., proti žalovanému Y. L., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. B. XXX, právne zastúpenému Mgr. Ivetou Žerabákovou, advokátkou so sídlom A. P. XXXX/XX, I., v konaní o zriadení vecného bremena, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 11C/5/2019 zo dňa 23.09.2021, takto

rozhodol:

Rozsudok prvoinštančného súdu vo výroku II., ktorým žalovanému nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcom 1/ - 10/ nepriznal m e n í tak, že žalovanému vo vzťahu k žalobcom 1/ -10/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

Vo výroku I. p o n e c h á v a rozsudok prvoinštančného súdu nedotknutý.

Žalovanému vo vzťahu k žalobcom 1/ - 10/ p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd odvolaním napadnutým rozsudkom žalobu žalobcov vo vzťahu k žalovanému, ktorou sa domáhali zriadenia bezplatného vecného bremena spočívajúceho v práve prejazdu označenými motorovými vozidlami po pozemku žalovaného zamietol, žalovanému s poukazom na ust. § 257 CSP vo vzťahu k žalobcom nárok na náhradu trov konania nepriznal. Dôvody hodné osobitného zreteľa vzhľadom na povahu sporu postupe žalovaného, ktorý napriek tomu, že vedel o výhradách vlastníkov nehnuteľností ale aj obce k nadobudnutiu nehnuteľnosti, ktorá bola jednou z prístupových ciest narušil niekoľko desiatok rokov trvajúcim stavom, čím prispel nie len k vzniku sporu, ale i k susedským sporom, ktoré budú narastať. Dohodnúť sa nepokúsil i napriek tomu, že by nebol ukrátený ani o možnosť výstavby prístrešku pre automobil. Uprednostnil potrebu súkromia, ktoré v radovej zástavbe nikdy nemôže byť absolútne pred primeranými susedskými vzťahmi.

2. Proti rozsudku prvoinštančného súdu vo výroku o trovách konania v zákonnej lehote doručil odvolanie žalovaný. Dal do pozornosti, že ani samotný žalobcovia pre prípad neúspechu nenavrhl, aby súd trovy konania nepriznal. Nesúhlasil s názorom súdu, že mal pristúpiť k aplikácii moderačného práva a náhradu trov konania žalovanému nepriznať, napriek jeho úspechu v spore. Žalovaný od prvého podania uvádzal vo svojich vyjadreniach, predkladal dôkazy, že strana žalobcov má prístupovú cestu.

Žalobcovia boli zastúpení advokátom pre prípad neúspechu v spore museli rátať, že budú znášať následky. Nepriznanie trov konania sa javí ako nedôvodné, zasahuje do práva žalovaného na súdnu ochranu. V tejto súvislosti poukazoval na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 6Mcd0 5/2011. Má za to, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 257 CSP. Poukázal na nález Ústavného súdu SR IV. ÚS 147/08, kde ústavný súd konštatoval, že práve nezhoršovanie susedských vzťahov nemôže byť dôvodom pre nepriznanie trov konania žalovanému. Od počiatku sporu bolo jasné, že žaloba je nedôvodná. Žalobcovia uvádzali, že k ich nehnuteľnostiam vedú viaceré prístupové cesty, ani zákon neposkytuje právnu ochranu vlastníčkovi pozemku na právo prejazdu cez cudzí pozemok. Dal do pozornosti, že žalobný návrh smeruje na zriadenie vecného bremena v prospech vlastníka pozemku, čo zákon nepripúšťa a už len z tohto dôvodu je zrejmé, že žaloba bola neopodstatnená, podaná v rozpore so zákonom. Ani obsah spisu nedáva podklad pre postulát súdu pri prijatí záveru, že dôvodom na nepriznanie náhrady trov konania majú byť pozoruhodné dôvody na strane SPF pri odpredaji pozemku žalovanému. Analógia, že susedské vzťahy majú byť povýšené nad vlastnícke právo, nemá oporu v zákone. Žiadal preto uznesenie prvoinštančného súdu v napadnutom rozsahu zmeniť a priznať mu nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcom.

3. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného sa stotožnili s postupom prvoinštančného súdu a opodstatnenosťou jeho rozhodnutia o nepriznaní náhrady trov konania žalovanému a priklonili sa k jeho záveru, že vzhľadom na povahu sporu, mieru spoluúčasti strán na vzniku sporu bolo by v rozpore s dobrými mravmi a nespravodlivé žiadať výlučne od žalobcov nahradiť trovy konania, ak z okolností vyplýva, že určitý podiel na vzniku sporu nesie žalovaný.

4. Žalovaný vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcov zotrval na dôvodoch podaného odvolania. V podrobnostiach na tieto poukázal a žiadal aby odvolací súd ním podanému odvolaniu vyhovel.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), súc viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 379, § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario rozsudok prvoinštančného súdu v odvolaní napadnutej časti, vo výroku o trovách konania, zmenil spôsobom uvedeným vo výrokovej časti uznesenia. Vo výroku odvolaní strán sporu nenapadnutom ponechal rozsudok prvoinštančného súdu nedotknutý.

6. Predmetom preskúmania odvolacím súdom je rozsudok prvoinštančného súdu, ktorý zamietol žalobu žalobcov a žalovanému i napriek úspechu v spore s poukazom na ust. § 257 CSP nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcom nepriznal.

7. Účelom ust. § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného, absolučného práva, je výrazom skutočností, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone za splnenia, ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodného osobitného zreteľa. V týchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobové, iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní, prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane. Aplikácia ust. § 257 CSP vyžaduje aby v konaní išlo o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený, má sa vykladať prísne reštriktívne. Rozhodnutia o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP sa nesmie javiť ako neprímeraná tvrdosť voči subjektom konania a nesmie odporovať dobrým mravom. Taktiež predmetné ustanovenie nie je možné považovať za voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinností nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť.

8. Rozhodnutie súdu, podľa ktorého aby ten, kto v konaní napokon uspel, znášal svoje náklady sa preto bude javiť spravodlivým predovšetkým vzhľadom na existenciu okolností súvisiacich so stavom pred začatím sporu, so správaním sa účastníkov v priebehu sporu s okolnosťami uplatnenia nároku a pod.

9. V prejednávanej veci žalovaný od počiatku namietal nedôvodnosť podanej žaloby, predkladal dôkazy o tom, že žalobcovia majú zabezpečený prístup k svojim nehnuteľnostiam a sám súd skonštatoval

v rozhodnutí o veci samej, že na rozhodnutie súdu formou obmedzenia vlastníckeho práva vecným bremenom nemôže mať vplyv okolnosť, že je pre žalobcov nepochybne pohodlnejšie a výhodnejšie zriadiť vecné bremeno cez pozemok, ktorý nadobudol žalovaný. Podmienkou zriadenia vecného bremena je len to, že prístup k vlastnej nehnuteľnosti nie je možné zabezpečiť inak. Právo prejazdu zároveň nie je absolútne, to znamená, že vlastníak nemusí mať zabezpečený prístup k nehnuteľnosti akýmkoľvek vozidlom, postačí zabezpečenie príjazdu primeraného vozidla. Zároveň nie je možné obmedzovať vlastníka pozemku z dôvodu, aby bol zabezpečený prejazd nákladným vozidlom do úplnej blízkosti nehnuteľností iného vlastníka.

10. Inak povedané už v štádiu pred podaním žaloby voči žalovanému muselo byť žalobcom zo skutočností, tak ako boli v konaní napokon preukázané, avšak žalobcom zrejme známe už skôr evidentné, že im súd nimi požadovanú ochranu neprizná, a teda museli si uvedomovať riziko, ktoré sa s procesným neúspechom zákonite spája. Výnimočnosť prípadu nie je možné odvodiť len od správania žalovaného, ktorý narušil dlhotrvajúci stav, ale podľa toho či už v čase začatia konania boli známe také skutočnosti, ktoré spochybňovali pravdepodobnú úspešnosť nároku žalobcov. Je nesporné, že také skutočnosti známe boli a žalovaný na ne od počiatku i predkladanými dôkazmi poukazoval.

11. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd sa nestotožnil s postupom prvoinštančného súdu, pokiaľ pri rozhodnutí o nároku na náhradu trov konania aplikoval ust. § 257 CSP. Rozhodnutie súdu v tejto časti zmenil a žalovanému ako úspešnej strane v konaní priznal vo vzťahu k žalobcom nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vo výroku, ktorý odvolaním strán sporu napadnutý nebol, odvolací súd ponechal rozhodnutie prvoinštančného súdu nedotknuté.

12. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný v nadväznosti na čo mu odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcom v plnom rozsahu (§ 397 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP).

13. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)